

BALIKESİR DEVLET HASTANESİ DAHİLİYE KLİNİĞİNDE YATAN YAŞLILARDA DÜŞME KORKUSU ve ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Selda YÖRÜK¹

ÖZET

GİRİŞ: Bu çalışmanın amacı; Balıkesir Devlet Hastanesi dahiliye kliniğinde yatan yaşlı hastalarda düşme korkusu ve etkileyen etmenleri belirlemektir.

GEREÇ ve YÖNTEM: Kesitsel tipteki çalışma 1 Mart-30 Nisan 2011 tarihinde Balıkesir Devlet Hastanesi dahiliye kliniğinde yatan 65 yaş ve üzeri yaşlılarda (n=445) yapılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni olan "düşme korkusu", 'bağımsız değişkenleri ise cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, medeni durum, çalışma durumu, sağlık güvencesi varlığı, düzenli gelir varlığı, birlikte yaşadığı kişiler, genel sağlık algısı, süregen hastalık varlığı, düzenli ilaç kullanımı ve düşme ile ilgili faktörlerdir. Araştırma değişkenlerini içeren anket formu yaşlılar ile yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur. Araştırmanın çözümlenmesinde, tanımlayıcı istatistikler ve ki-kare analizi ve lojistik regresyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR: Araştırmaya katılan yaşlıların %50.8'i erkek, yaş ortalaması 74.1±6.5 (en az:65, en çok:97), %34.6'sı okur yazar değil, %66.1'i evli, %4.7'sinin sağlık güvencesi yoktur. Çalışmaya katılan hastaların %9.9'u herhangi bir işte çalıştığını, %22.5'i geliri olmadığını, %19.3'ü yalnız yaşadığını belirtmiştir. %17.5'i sağlık durumunu çok kötü olarak değerlendirmiştir. Yaşlıların %59.8'inde düşme korkusu vardır. Yaşlılarda son bir yıl içinde düşme prevalansı %32.1'dir. Kadınlarda düşme korkusu 1.8 kat [% 95 GA: 1.20-2.94] fazladır.

SONUÇ: Bir hastanede yapılan bu çalışmada düşme sıklığı ve düşme korkusu yüksek bulunmuştur. Düşme önleyici programların hazırlanması yararlı olabilir.

Anahtar sözcükler: Yaşlı, düşme, düşme korkusu

Evaluation of The Fear of Falling and the Effective Factors in Old People Staying in Balıkesir State Hospital Internal Medicine Service

SUMMARY

OBJECTIVE: This study aims to determine the fear of falling and effecting factors in old people, staying at Balıkesir State Hospital, internal medicine service.

MATERIALS and METHODS: This cross-sectional study, included the patients aged 65 and over (n=445), and was held at Balıkesir State Hospital internal medicine service between March 1 and April 30, 2011. Questionnaire form, which includes evaluation variables, was completed by face-to-face interview. For the study analysis descriptive statistics, chi-square analysis and logistic regression analysis were used.

RESULTS: For the study group results were as follows: 50.8% was male, average age was 74.1±6.5 (min:65, max:97), 34.6% was illiterate, 66.1% was married, and 4.7% didn't have social security. Of the study group, 9.9% was working, 22.5 didn't have any income and 19.3% was living alone. Among patients, 17.5% were with general bad health condition and 59.8% had fear of falling. Prevalence of falling was 32.1% in aged people during last one year. In women, the fear of falling was 1.8 [95% CI: 1.20-2.94] times higher.

CONCLUSION: This study shows a high falling and fear of falling prevalence. The preparation of preventing fall programs may be useful.

Key words: Elderly, fall, fear of falling

Toplum giderek yaşlanmakta, yaşlılarda sık görülen sorunlarla da daha sık karşılaşmaktadır. Pek çok sağlık sorunu gibi düşme de yaşlılarda sık görülen bir sorundur^{1,2}. Düşmeler ciddi yaralanma ve ölüm ile sonuçlanabileceği gibi yaşlının sosyal izolasyonuna ve yaşam kalitesinin düşmesine, hastanede kalma süresinin artmasına ve huzur evlerine erken başvuruya neden olmaktadır. Yaşlıların en önemli sorunları arasında yer alan kazalar içinde, hem ev hem de ev dışı kazalar arasında, ilk sırayı düşmeler almaktadır¹⁻³.

Yapılan çalışmalarda yaşlılarda düşme korkusu prevalansı %20 ile %85 arasında değişmektedir⁴. Düşme korkusu, günlük aktiviteleri sırasında düşmeyi engelleyecek bireysel yeterliliğin olmaması, olarak tanımlanmakta² ve yaşlılarda sık görülen anksiyete kaynağı ve önemli bir sendrom olarak bildirilmektedir

^{5,6}. Korku genellikle düşmelerden sonra oluşmakta, ancak önceden düşme öyküsü olmayanlarda da görülebilmektedir. Düşme sonrası fonksiyonel bağımsızlığın kaybolacağı endişesi ile birlikte ağrı ve acı yaşanacağı sıkıntısı da yaşlılarda bu korkuyu geliştirmektedir. Aşırı korku ve kaçınma, yaşam kalitelerini ciddi bir şekilde etkilemekte, günlük yaşam ve kendine bakım aktivitelerinde kısıtlılığa, sosyal izolasyona, depresyona neden olmakta ve sonucunda ise düşme riskinde artışa yol açmaktadır³.

Morbidite ve mortalitenin başlıca nedeni olarak görülen düşme korkusunun nedenlerini anlamaya ve risk faktörlerinin belirlenmesi üzerinde önemle durulmalıdır³. Her toplumun yaşam biçimi ve alışkanlıklarına bağlı olarak düşmeye yol açan faktörlerde farklılıklar olabilir⁷. Birçok çalışmada

¹Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık Yüksekokulu, Ebelik, BALIKESİR, TÜRKİYE

sosyodemografik, fiziksel ve sosyal değişkenlerin düşme korkusu ile ilişkisi olduğu saptanmıştır. İlaç kullanımı, kognitif bozukluklar, görsel bozukluklar, postüral hipotansiyon, alt ekstremitelerde zayıflık, denge-yürüme bozukluğu, depresyon, düşme öyküsü, yaşam kalitesi ve algılanan sağlık durumu ile birlikte kadınlar ve ileri yaşın düşme korkusu için risk faktörü olduğu belirtilmektedir^{8,9}.

Bu çalışma; Balıkesir Devlet Hastanesi dahiliye kliniğinde yatan 65 yaş ve üzeri yaşlı hastalarda düşme korkusu ve düşme korkusunu etkileyen risk faktörlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

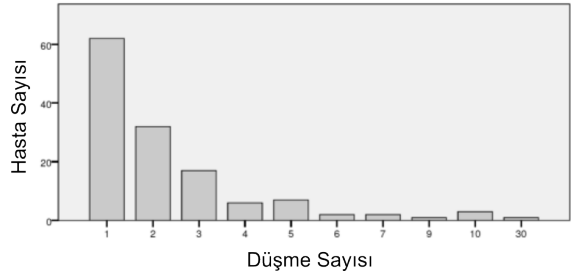
Kesitsel tipteki bu çalışma; Balıkesir Devlet Hastanesi dahiliye kliniğinde 1 Mart-30 Nisan 2011 tarihleri arasında yatan, 65 yaş ve üzeri yaşlılarda yapılmıştır. Araştırmada örneklem seçimi yapılmamış, çalışmaya katılmayı kabul eden, iletişim kurma engeli olmayan toplam 445 yaşlı ile yürütülmüştür. Araştırma öncesi Balıkesir Devlet Hastanesi'nden yazılı izin ve hastalardan çalışmanın amacı açıklanarak sözel olarak onamları alınmıştır. Araştırmanın değişkenlerini içeren anket formunda; sosyodemografik özellikler, tıbbi öykü, düşme öyküsü ile ilgili sorular yer almaktadır. Veriler yaşlılarla yüz yüze görüşme tekniği ile toplandı. Araştırmanın bağımlı değişkeni "düşmekten korkuyor musunuz?" sorusuna verilen yanıt ile belirlenmiş ve "evet korkuyorum" "hayır korkmuyorum" olarak gruplandırılmıştır. Düşme korkusunun sosyodemografik değişkenlerle, sağlık durumu ve daha önceki düşme öyküsünü içeren değişkenlerle incelenmesinde Pearson Ki-kare testi, Fisher'in kesin testi kullanılmıştır. Yaş ve düşme sayısı değişkenleri normal dağılıma uygunluk testi (Kolmogorov Smirnov Testi) ile karşılaştırılmış, normal dağılım göstermediği belirlenmiş ve analizleri Mann Whitney U testi ile çözümlenmiştir. Düşme korkusunu etkileyen faktörlerin çok değişkenli olarak incelenmesi amacıyla Lojistik Regresyon Modeli kullanılmıştır. Cinsiyet, hipertansiyon varlığı, sağlık algısı, ilaç kullanımı, son bir yılda düşme öyküsü varlığı, yardımcı cihaz kullanımı modele alınmıştır.

Araştırmanın istatistiksel analizinde SPSS 16.0 paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan yaşlıların %50.8'i erkek, yaş ortalaması 74.1 ± 6.5 , %34.6'sı okur yazar değil, %66.1'i evli, %4.7'sinin sağlık güvencesi yoktur. Çalışmaya katılan hastaların %9.9'u herhangi bir işte çalıştığını, %22.5'i geliri olmadığını, %19.3'ü yalnız yaşadığını belirtmiştir. %17.5'i sağlık durumunu çok kötü olarak değerlendirmiştir. Yaşlıların %47.4'ü hipertansiyon tanısı almış, kullanılan ilaç sayısı 4 ve üzeri olan %26.4'tür.

Düşme korkusu ve ilişkili faktörlerin incelendiği bu çalışmada; son bir yıl içinde düşme prevalansı %32.1 bulunmuştur. Son bir içinde düşme öyküsü olan (n=143) yaşlıların %16.5'i dört ve daha fazla düştüğünü bildirmiştir (Şekil 1). Yaşlıların %59.8'i düşmekten korktuğunu belirtmiştir.

Şekil 1. Son bir yıldaki düşme sayısının dağılımı.

Kadınlarda ($p < 0.0001$), dul ve bekarlarda ($p = 0.024$), sağlık durumunu kötü ve orta olarak algılayan ($p = 0.013$), kronik hastalığı olan ($p = 0.003$), hipertansiyon tanısı alan ($p = 0.004$), son bir yılda düşme öyküsü olan ($p = 0.034$), düzenli ilaç kullanan ($p = 0.002$), yardımcı cihaz kullanan ($p = 0.023$) yaşlılarda düşme korkusu anlamlı olarak yüksek bulunmuştur (Tablo 1. Tablo 2.).

İleri analiz sonucuna göre; kadınlarda düşme korkusu erkeklere göre 1.88 kat anlamlı olarak fazladır (Tablo 3.).

Tablo 1. Yaşlıların sosyodemografik özelliklerinin düşme korkusuna etkisi.

Sosyodemografik özellikler	Düşme korkusu var (n=298)	Düşme korkusu yok (n=147)	p değeri
Ortalama yaş (Medyan)	73.87±6.67	74.38±6.34	0.37*
Cinsiyet (Kadın/Erkek)	166/125	53/94	0.0001
Okur yazar olmayan	104(66.7)	52(33.3)	0.59
Dul/bekar	106 (35.8)	37 (25.2)	0.024
Yalnız yaşama	65 (21.8)	23 (15.6)	0.125
Sağlık güvencesi olmayan	16 (5.6)	5 (3.7)	0.393
Herhangi bir işte çalışma	30 (10.1)	17 (11.6)	0.629
Geliri olmayan	73 (24.5)	34 (23.1)	0.751

*Mann-Whitney U Testi

Tablo 2. Yaşlıların sağlık durumu ve düşme öyküsünün düşme korkusuna etkisi.

Sağlık durumu ve düşme öyküsü	Düşme korkusu var (n=298)	Düşme korkusu yok (n=147)	p değeri
Sağlık durumunu orta/kötü algılama	188 (65.7)	74 (53.2)	0.013
Kronik hastalığı olan	257(86.2)	110(74.8)	0.003
HT tanısı alan	169(56.7)	62(42.2)	0.004
DM tanısı alan	93(31.2)	35(23.8)	0.105
Kalp hastalığı tanısı alan	92(30.9)	38(25.9)	0.273
Düzenli ilaç kullanan	238(79.9)	98(66.7)	0.002
Yardımcı araç kullanan (gözlük, işitme cihazı ve baston)	203(68.1)	84(57.1)	0.023
Düşme sayısı medyan (%25-%75)	2.0(1.0-3.0)	2.0(1.0-4.0)	0.14*
Son bir yılda düşme öyküsü olan	36.6 (109)	39 (26.5)	0.034
Düşme sonrası hastane yatışı olan	55(39.9)	15(30.6)	0.251
Sokakta düşme öyküsü olan	67(22.6)	29(19.7)	0.495

*Mann-Whitney U Testi

Tablo 3. Lojistik regresyon analizi sonuçlarına göre düşme korkusunu etkileyen faktörler.

Risk Faktörleri	P değeri	Odds ratio	%95 Güven aralığı
Cinsiyet (kadın)	0.006	1.88	1.20-2.94
Dul/bekar olma	0.193	1.37	0.85-2.22
Düzenli ilaç kullanan	0.295	1.32	0.78-2.22
Sağlık durumunu orta/kötü algılama	0.098	0.69	0.45-1.07
HT tanısı alan	0.284	0.77	0.48-1.23
Yardımcı araç kullanan	0.346	1.23	0.79-1.90
Son bir yılda düşme öyküsü olan	0.265	1.29	0.82-2.04

TARTIŞMA

Düşme korkusu yaşlı sağlığını ilgilendiren en önemli konulardan biridir. Bu çalışmanın başlıca sonucu yaşlılarda düşme korkusu prevalansının %59.8 olduğunu göstermiştir. Yapılan çalışmalarda yaşlılarda düşme korkusu prevalansı %20-85 arasında bildirilmektedir⁴. Toplum tabanlı epidemiyolojik araştırmalarda ise prevalans %21-61⁹, uzun süreli bakım alan yaşlılarda ise düşme korkusu prevalansı %50-65 arasındadır¹⁰. Prevalanstaki bu farklılıkların nedeni düşme korkusu ölçüm yöntemlerinden, düşme korkusunun tanımından, araştırılan toplumun özelliklerinden, yaş ve cinsiyet farklılıklarından kaynaklandığı belirtilmiştir^{10,11}. Araştırmadan çıkan bir diğer önemli sonuç kadın cinsiyetinin düşme korkusu risk faktörlerinden biri olduğudur. Bu sonuç daha önce yapılan araştırmalar ile benzerlik göstermektedir^{1,2,12-14}. Kadınların daha hassas bir yapıda olmaları, erkeklerden daha fazla osteoporoz ve kas-iskelet sistemi güçsüzlüğüne yakalanmaları, korku duygularını daha rahat ifade edebilmeleri ile açıklanmaktadır. Bir diğer risk faktörü olan ileri yaşla birlikte düşme korkusunun artmasıdır¹⁴. Ancak diğer çalışmalardan farklı olarak yaş ile düşme korkusu arasında ilişki saptanmamıştır. Düşük eğitilmiş yaşlıların öğrenme ve kendini ifade ederek rahatlama gibi destek faktörlerini daha az kullanmasından dolayı düşme korkusunun fazla olduğu bildirilmektedir^{10,11}. Ancak çalışmada eğitim durumu ile düşme korkusu arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Araştırmada dul ya da bekar olanlarda daha fazla düşme korkusu saptanmıştır. Ancak ileri analiz sonucunda istatistiksel

olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Medeni durum ile düşme korkusunun nedeni; bekar ve dul olanlar arasında kadınların daha fazla olması ile açıklanabilir. Düşme korkusu için risk faktörleri arasında yalnız yaşama yer almaktadır^{9,15}. Ancak bu araştırmada yalnız yaşamının düşme korkusuna etkisi olmadığı gözlemlendi. Düşme korkusu, evden çıkmama sonucu aktivitenin kısıtlanması, kas atrofisi ve denge kaybına yol açabileceği belirtilmiştir⁹. Yalnız yaşayan yaşlıların bağımsız olarak kişisel ihtiyaçlarını karşılamaları için fazla aktivite yapmaları gerekmektedir. Ev, iş, bahçe işlerinde yapılan bedensel etkinlikler yaşlılarda denge, kuvvet ve esneklik üzerinde olumlu etkilerle düşme riskini azalttığı ve yaşam kalitesini artırdığı belirtilmektedir¹⁶. Yalnız yaşayan yaşlıların bedensel etkinliklerinin daha fazla olduğu ve düşme korkusunu azalttığı ön görülmektedir.

Yaşlıların sağlık durumunu kötü algılaması ile düşme korkusu arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Çalışmamızdan farklı olarak Martin ve ark. yaptıkları çalışmada sağlık durumunu kötü algılama ile düşme korkusu arasında ilişki saptanmıştır¹⁷. Kronik hastalıkların denge ve fonksiyonlar üzerine etkisi ile birlikte düşme korkusunda artış görülmektedir^{10,14,15,18}. Ancak bu çalışmada kronik hastalık ve düşme korkusu arasında ilişki bulunamamıştır.

İlaç etkileşimi, santral sinir sistemini etkileyen, antihipertansif, antidepresan gibi bazı ilaçlar düşme üzerine etkilidir. Türü ne olursa olsun kullanılan ilaç sayısı arttıkça düşme riski artmaktadır. Yeni ilaç eklendiğinde ve doz değişikliği yapıldığında yaşlı

bireyin uyarılması gerekmektedir. Ancak bu çalışmada yaşlıların kullandığı ilaç türü sorgulanmamıştır. Kullanılan ilaç türü ile düşme korkusunun belirlenememesi çalışmanın bir kısıtlılığıdır. Eşlik eden akut ve kronik hastalık durumları; parkinson hastalığı, hipertansiyon, diyabet, osteoartrit, anemi, depresyon, apati, konfüzyon; bilişsel bozukluğu olanlarda düşme ve kalça kırığı riski artmaktadır¹⁹. Düşmelerle dolaylı ilişkili hastalıklar arasında hipertansiyon gösterilmekte, hipertansiyon tanısı ile ilişki saptanmamıştır. Karataş'ın yaptığı çalışmada düşme öyküsü olan yaşlılarda hipertansiyon sıklığı daha yüksek bulunmuştur⁷. Benzer olarak hipertansiyonlu hastalarda düşme korkusu anlamlı bulunmuştur^{15,17}.

Görme bozukluğu, işitme bozukluğu, denge sorununun olması düşme ve düşme korkusunu etkileyen faktörler arasındadır. Gözlük, işitme cihazı ve yardımcı yürüme aracı kullananlarda düşme korkusu anlamlı ilişki saptanmamıştır. Yapılan çalışmalarda yardımcı araç kullananlarda düşme korkusu anlamlı olarak yüksek bulunmuştur¹⁰. Görme, işitme ve denge sorunları yaşlılarda düşmeye zemin hazırlayan fizyolojik değişikliklerdir. Görme alanı, keskinliği ile işitme, ekstremiteler ve kas gücünün değerlendirilmesi, düşmelerde gerekli olan fizik muayene basamaklarıdır. Yaşlıların, ortopedik ayakkabı konusunda bilinçlendirmesi, normal kas gücü, eklem hareket açıklığının korunması için yürüyüş gibi egzersizlerin önerilmesi, görme bozukluklarının giderilmesi, düşme korkusu olan bireylerin rehabilitasyon amacı ile fizik tedavi ve rehabilitasyon üniterine sevk edilmesi korunmada etkili olan önlemler arasında yer almaktadır¹⁹.

Korku, düşme gibi riskli bir davranış ile karşılaşabilme olasılığından dolayı hissedilen bir durumdur¹³. Yapılan çalışmalar da düşme korkusu daha önce düşme deneyimi olan yaşlılarda daha fazladır^{10,18}.

Araştırma sonucunda bir sağlık kurumunda yatan yaşlılarda düşme korkusu prevalansı ve düşme korkusu ile ilişkili olan risk faktörleri belirlenmiştir. Kadınlarda, düşme korkusu anlamlı olarak yüksek saptanmıştır. Düşme için koruyucu önlemleri alınması ve bu konuda yaşlı bireylerin eğitilmesi, düşme önleyici programların hazırlanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Alıştırma programları düşme konusunda endişeli olan yaşlıların denge sağlama yeterliğini başarılı bir şekilde artırabilir.

KAYNAKLAR

1. Lawlor DA, Patel R, Ebrahim S. Association between falls in elderly women and chronic diseases and drug use: cross sectional study. *BMJ* 2003;327(27):1-6.
2. Evitt CP, Quigley PA. Fear of falling in older adults: a guide to its prevalence, risk factors, and consequences. *Rehabilitation Nursing* 2004;29(6):207-10.
3. Uyanık M, Karaduman AA, Can F: Yaşlılarda

düşmeler, kırıklar ve önlenmesi, osteoporoz rehabilitasyonu. In: Arıoğlu S, editör. Geriatri ve gerontoloji. 1. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, Ankara, 2006:339-42.

4. Scheffer AC, Schuurmans MJ, van Dijk N, van der Hooft T, de Rooij SE. Fear of falling: measurement strategy, prevalence, risk factors and consequences among older persons. *Age Ageing* 2008;37(1):19-24.
5. Yardley L, Smith H. A prospective study of the relationship between feared consequences of falling and avoidance of activity in community-living older people. *Gerontologist* 2002;42(1):17-23.
6. Howland J, Peterson EW, Levin WC, Fried L, Pordon D, Bak S. Fear of falling among the community-dwelling elderly. *J Aging Health* 1993;5(2):229-43.
7. Karataş GK, Maral I. Ankara Gölbaşı ilçesinde geriatrik popülasyonda 6 aylık dönemde düşme sıklığı ve düşme için risk faktörleri. *Turk J Geriatr* 2001;4(4):152-8.
8. Zijlstra GAR, Tennstedt SL, Haastregt CMJ, Eijk JTM, Kempen GJM. Reducing fear of falling and avoidance of activity in elderly persons: The development of a Dutch version of an American intervention. *Patient Educ Couns* 2006;62:220-7.
9. Gagnon N, Flint AJ, Naglie G, Devins GM. Fear of falling in the elderly. *Am J Geriatr Psychiatry* 2005;13(1):7-14.
10. Chu CL, Liang CK, Chow PC, Lin YT, Tang KY, Chou MY, Chen LK, Lu T, Pan CC. Fear of falling (FF): Psychosocial and physical factors among institutionalized older Chinese men in Taiwan. *Arch Gerontol Geriatr* 2011;53(2):232-6.
11. Erdem M, Emel FH. Yaşlılarda mobilite düzeyi ve düşme korkusu. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 2004;7(1):1-10.
12. Yıldırım Y, Karadakovan A. Yaşlı bireylerde düşme korkusu ile günlük yaşam aktiviteleri ve yaşam kalitesi arasındaki ilişki. *Turk J Geriatr* 2004;7(2):78-83.
13. Huang TT. Managing fear of falling: Taiwanese elders' perspective. *Int J Nurs Stud* 2005;42(7):743-50.
14. Murphy SL, Williams CS, Gill TM. Characteristics associated with fear of falling and activity restriction in community-living older persons. *J Am Geriatr Soc* 2002;50(3):516-20.
15. Gaxatte C, Nguyen T, Chourabi F, Salleron J, Pardessus V, Delabrie're I, The'venon A, Puisieux F. Fear of falling as seen in the multidisciplinary falls consultation. *Ann Phys Rehabil Med* 2011;54(4):248-58.
16. Atay E, Akdeniz M. Yaşlılarda düşme, düşme korkusu ve bedensel etkinlik. *GeroFam* 2011;2(1):11-28.
17. Martin FC, Hart D, Spector T, Doyle DV, Harari D. Fear of falling limiting activity in young-old women is associated with reduced functional mobility rather than psychological factors. *Age Ageing* 2005;34(3):281-7.
18. Jung D, Lee J, Lee SM. A meta-analysis of fear of falling treatment programs for the elderly. *West J Nurs Res* 2009 Feb;31(1):6-16.
19. T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hekimler için yaşlı sağlığı tanı ve tedavi rehberi. Ankara, 2010:432-33.

YAZIŖMA ADRESİ

*Öğr. Gör. Dr. Selda YÖRÜK
Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık Yüksekokulu,
Ebelik, BALIKESİR, TÜRKİYE*

E- Posta : *seldayoruk@gmail.com*

Geliş Tarihi : *30.04.2012*

Kabul Tarihi : *17.07.2012*